

Enw: Huw Howells

Teitl y Wers: Llinellau maes magnetig

Blwyddyn: Bl. 9

Nod y wers: Dysgu am llinellau maes magnetig

Gwybodaeth Flaenorol.

- Barfagnetau
- Attraction and repulsion

Targedau Iaith Personol

- To use Welsh consistently throughout the lesson

Patrymau

- Prwnhawn da pawb
- Dewch i mewn yn dawel
- Ysgrifennwch gwaith dosbarth ac y dyddiad heddiw
- Byddwn ni'n astudio...
- Nod y wers ydy dysgu am...
- Pwy sy'n cofio?
- Rydw i eisiau i chi feddwl am....
- Gweithio mewn pâr...
- Yn y wers nesaf, byddwn ni'n...

Geirfa

- Barfagnet
- Magnet pedol
- Maes magnetig
- Llinellau maes magnetig
- Pôl magnetig y gogledd / de
- Tynnu

Gweithgareddau

- Tynnu llinellau maes magnetig am y barfagnet
- Tynnu llinellau maes magnetig am y magnet pedol

Ffocws Iaith

- Integrating common phrases with subject specific vocabulary
- Returning to use Welsh where possible after English segments

Self-reflection

During PTE 1, I was based in an English Medium secondary school in West Wales with a closely located Welsh Medium secondary school. Due to this, the use of Welsh within lessons was primarily limited to basic commands that pupils were familiar with. However, when appropriate, some Welsh vocabulary was introduced to demonstrate how Welsh can be used within Science.

The lesson taught for the Welsh Language Competency Framework therefore used a greater consistency of Welsh than used during PTE 1 within classes, with a particular focus on returning to use Welsh following segments explained in English. I believe that this was done with some success, however the repeated explanations may prove to be confusing for some pupils if they are not used to this method of teaching. Throughout the lesson patterns were used to create sentences, integrating with subject specific vocabulary where possible. However, the 'pre-prepared' use of these patterns could represent the teacher as not only lacking in confidence when using Welsh, but also in the subject content. As such, this may hinder learning for students should this anxiety be transferred.

I believe that my primary areas for development are as follows:

- Increase the use of incidental Welsh within the classroom (ideally using Welsh as the primary language for short pupil interactions)
- Continue to develop subject specific vocabulary so that this can be included within lessons
- Interact with other members of Staff through the medium of Welsh in order to develop general listening and understanding

Session 1 – Helen Griffiths

Tuesday, 10 September 2019

13:54

Taith ein hiaith
Journey our language.

Yr Teithoedol Indo-Europeaidd

Session 2

Tuesday, 17 September 2019

13:55

Tragodurh = Discus

Oeddech chi = did you

Clafariad - a eiouwy

ai/ae/au

aw

ei/ev/ey

oi/oe/ou

ow

uy

gwaith

canu

gweithio

ddoe

Owen

rhuydd

Session 3 - Group 2

Tuesday, 24 September 2019

14:54

Saul a Faint How many

Saul - Use with singular noun [tends to be

Faint o - Plural noun [used with

used with smaller numbers]

bigger numbers]

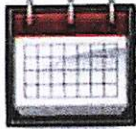
Cymraeg i Bawb

Sesiwn 3

Eleri Jenkins
eleri.jenkins@pcydd.ac.uk

A'r dyddiad yw ...

1af y cyntaf	2il yr ail	3ydd y trydydd	4ydd y pedwerydd	5ed y pumed			
6ed y chweched	7fed y seithfed	8fed yr wythfed	9fed y nawfed	10fed y degfed			
11eg yr unfed ar ddeg	12fed y deuddegfed	13eg y trydydd ar ddeg	14eg y pedwerydd ar ddeg	15fed y pymthegfed			
16eg yr unfed ar bymtheg	17eg yr ail ar bymtheg	18fed y deunawfed	19eg y pedwerydd ar bymtheg	20fed yr ugeinfed			
21ain yr unfed ar hugain	22ain yr ail ar hugain	23ain y trydydd ar hugain	24ain y pedwerydd ar hugain	25ain y pumed ar hugain			
26ain y chweched ar hugain	27ain y seithfed ar hugain	28ain yr wythfed ar hugain	29ain y nawfed ar hugain	30ain y degfed ar hugain			
31ain yr unfed ar ddeg ar hugain	<table><tr><td>Ionawr Chwefror Mawrth Ebrill Mai Mehefin</td><td>Gorffennaf Awst Medi Hydref Tachwedd Rhagfyr</td><td>Y cyntaf o Fawrth Y cyntaf o fis Mawrth Mawrth y cyntaf Mawrth 1af 1 Mawrth</td></tr></table>				Ionawr Chwefror Mawrth Ebrill Mai Mehefin	Gorffennaf Awst Medi Hydref Tachwedd Rhagfyr	Y cyntaf o Fawrth Y cyntaf o fis Mawrth Mawrth y cyntaf Mawrth 1af 1 Mawrth
Ionawr Chwefror Mawrth Ebrill Mai Mehefin	Gorffennaf Awst Medi Hydref Tachwedd Rhagfyr	Y cyntaf o Fawrth Y cyntaf o fis Mawrth Mawrth y cyntaf Mawrth 1af 1 Mawrth					

Pryd mae... When is...

Misoedd y flwyddyn – months of the year

Ionawr	Chwefror	Mawrth	Ebrill	Mai	Mehefin	Gorffennaf	Awst	Medi	Hydref	Tachwedd	Rhagfyr
--------	----------	--------	--------	-----	---------	------------	------	------	--------	----------	---------

Ionawr → October
 Ebrill → March
 Mai → August
 Chwefror → September
 Mehefin → January
 Awst → July
 Hydref → February
 Rhagfyr → November
 Medi → June
 Mawrth → December
 Gorffennaf → April
 Tachwedd → May

Dyddiadau arbennig!

Dydd Calan – New years day (Ionawr)
 Dydd Sant Ffolant – St Valentine's day (Chwefror)
 Dydd Mawrth Crempog – Shrove Tuesday (Chwefror)
 Dydd Gwyl Dewi – St Davids Day (Mawrth)
 Sul y mamau – Mothers day (Mawrth)
 Ffwl Ebrill – April Fool's day (Ebrill)
 Sul y blodau – palm Sunday (Ebrill)
 Dydd Gwener y Groglith – Good Friday (Ebrill)
 Sul y Pasg – Easter Sunday (Ebrill)
 Calan Mai – May day (Mai)
 Sul y Tadau – Fathers day (Mehefin)
 Gorffen ysgol – Finish school (Gorffennaf)
 Gwyliau'r haf – summer holidays (Awst)
 Dechrau'r ysgol – start school (Medi)
 Calan Gaeaf – Halloween (Hydref)
 Noson Guto Ffowc – Guy fawkes Night (Tachwedd)
 Dydd Nadolig – Christmas day (Rhagfyr)

Cymraeg i Bawb: Sesiwn 3 (Adolygu)

Adolygu'r Dyddiad...

Ysgrifennwch y dyddiadau hyn yn llawn ...

e.e Wednesday 02/03 – Dydd Mercher, Mawrth yr ail.

1. Thursday 08/09 Dydd Iau, Medi yr unedfed
2. Saturday 15/06 Dydd Sadwrn, y pumthegfed o Felegin
3. Tuesday 31/12 Dydd Mawrth, Rageyr yr uned ar ddeg ar hugain.
4. Monday 18/08 Dydd Llun, y deunawfed o Awst
5. Sunday 24/01 Dydd Sul, Ionawr y pedwerydd ar hugain
6. Friday 19/04 Dydd Gwener, Ebrill y pedwerydd ar bymtheg
7. Wednesday 10/02 Dydd Mercher, y degfed o Chwefror

8. Pryd mae Dydd Gwyl Dewi?

Ar y cyntaf o Fawrth

9. Pryd mae Dydd Nadolig?

Ar y pumed ar hugain o Rageyr

10. Pryd mae Noson Tân Gwylt?

Ar y pumed o Dachwedd

11. Pryd mae dy ben-blwydd di?

Ar y pedwerydd ar bymtheg o Oryfennag.

Bonfire
night

Singular feminine nouns mutate after definite article.

Except Ll and Rh

Y TREIGLAD MEDDAL

P	B
T	D
C	G
B	F
D	Dd
G	-
Ll	L
M	F
Rh	R

NOUN ENW	<i>Second person, singular</i> <i>pronoun</i> DY	<i>Second person, plural</i> <i>pronoun</i> EICH
Adroddiad		
Cadair		
Tudalen		
Brawddeg		
Ysgol		
Diwrnod		
Plentyn		
Prawf		
Arholiad		
Gwers		
Tasg		
Teitl		
Papur		
Pwnc		

Gender of Nouns.

Cenedl Enwau

Fem
Benywaidd

Tabled - Tablet
Sileg lyfrau - Bookshelf
Cot - Coat
Cadair - chair
Riwleri - Ruler

Masc.
Gwrywaidd

Bwrdd - Table
Glud - Glue
Bag - Bag
Rubber - Rubber
dŵr wedi botel - water bottle
lolipop - lollipop [ffon lolipop - lollipop
tictac]
Cof pin - Pendrive
[ffon gof] - Memory stick
Geiriadur - Dictionary
Tull pwnsh - Holepunch [Tylluwr]
Burd gwyn - white board
Riwler - Ruler
Hysbysgrudd - Notice-board
Cyfrigiadur - computer
Dis - Dice
Pensiliau

Faint o'r gloch ydy hi?
Mae hi'n

Command
Gorchmynion

BERF	TI	CHI
bod	byddi	byddwch
gwneud	gwna	gwnewch
cael	cei	cewch
mynd	cer	ewch
dod	tyrd	dewch
gwrando	gwranda	gwrandewch
meddwl	meddylia	meddyliwch
mwynhau	mwynha	mwynhewch
cymryd	cymra	cymerwch
gadael	gadawa	gadewch
dweud	dyweda	dywedwch
cau	cau/caea	caewch

Gorchmynion

[illegible]

Ansoddeiriau

<i>Cymraeg</i>	<i>Saesneg</i>
Tawel	
Parod	
Prydlon	
Llawen	
Amyneddgar	
Gwybodus	
Deallus	
Da	
Gwych	
Gofalus	
Swnllyd	
Hyderus	

RHAID

PAID Â

DIM

PEIDIWCH Â

DERE

GWNA

CER

BYDDA

EWCH

GWNEWCH

DEWCH

BYDDWCH

Gorchmynion - Commands

<u>Amser Stori</u> • Dewiswch lyfr • Gwrandewch ar y stori • Edrychwch ar y lluniau • Dewch i eistedd • Ydych chi'n barod?	<u>Y Cornel Darllen</u> • Ewch i'r cornel darllen • Dim siarad! • Eisteddwch ar y mat • Byddwch yn ofalus • Tacluswch y llyfrau	<u>Amser Snac</u> • Golchwch eich dwylo • Dewiswch ffrwyth • Dim ffws! • Sychwch y bwrdd • Casglwch yr arian
<u>Amser Tacluso</u> • Gloi, gloi, gloi! • Tacluswch y _____ • Rhowch y sbwriel yn y bin • Rhowch y gadair o dan y bwrdd • Pawb i helpu! • Pawb i dacluso! • Byddwch yn ofalus gyda'r siswrn • Edrychwch ar y llawr • Rhowch y ffedogau ar y peg	<u>Amser Chwarae</u> • Sefwch ac ewch ma's grŵp/dosbarth ____ • Ewch i 'nôl eich cot • Ewch i'r tŷ bach • Dim rhedeg/gwthio/cweryla/cario clecs • Chwaraewch yn neis • Sefwch ar bwys y wal • Dewch i'r llinell • Un ar y tro • Dangoswch i fi • Bant â ni/chi	<u>Cornel y Cyfrifiaduron</u> • Gwrandewch ar y gorchmynion • Gwrandewch arna i • Gwrandewch ar yr athro/athrawes/Mr/Miss • Eisteddwch ar y gadair • Un ar y tro • Siaradwch yn dawel • Byddwch yn ofalus

Rhaid

yn y

buarth chwarde

Rhaid

yn y

doeth

Rhaid

yn y

neuadd / guasanaeth (assembly)

Rhaid

'r

tegrau

Rhaid

eistedd

ar y

llawr

Rhaid

tacluso

'r

llyfrau

Y Treigladd Meddal

Geirfa Ddefnyddiol: Adnabod Cenedl Enwau

adroddiad (eg) report	amserlen (eb) timetable	amser (eg) time	bord (eb) table	arbrawf (eg) experiment
wythnos (eb) week	cadair (eb) chair	bwrdd (eg) board	tudalen (eb) page	brawddeg (eb) sentence
camgymeriad (eg) mistake	cloch (eb) bell	cinio (eg) dinner	cofrestr (eb) register	clawr (eg) cover
ysgol (eb) school	cwestiwn (eg) question	desg (eb) desk	cyfrifiadur (eg) computer	dogfen (eb) document
tasg (eb) task	ffeil (eb) file	disgybl (eg) pupil	ffenest (eg) window	diwrnod (eg) day
ffilm (eb) film	dosbarth (eg) class	pâr (eg) pair	gair (eg) word	plentyn (eg) child
grŵp (eg) group	gwers (eb) lesson	taflen (eb) sheet	gwlad (	prawf (

Geirfa Ddefnyddiol: Adnabod Cenedl Enwau

llinell	gwasanaeth	llyfrgell	llyfr	munud
papur	mynedfa	paragraff	pennod	teitl
pêl	rheol	problem	pennill	rhan

Cymraeg i Bawb

Sesiwn 5

Eleri Jenkins
eleri.jenkins@pcydds.ac.uk
j. price

RHAID i ti ddarllen
i chi wrando
gerdded

PAID Â cherdded
darn
rhedeg
ag ysmygau

DIM siarad
cistedd

PEIDIWCH Â darnio

Unigolyn -a

Grŵp -wch

Gorchmynion

BERFENW	TI	CHI
Cogio	Cogia	Cogiunch
rhedeg	rheda	rhedunch
cerdded	Cerdda	cerddunch
eistedd	eistedda	eisteddunch
gweithio	gweithia	gweithunch
codl	codda	codlunch
cicio	cicia	ciciunch
siaradl	siarada	siaradunch
darllen	darllena	darllenunch
ysgrifennu	ysgrifenna	ysgrif

anna i = to me (e.g. Gwrandewch anna i)

dy - your (sing)
eich - your (pl.)

Gorchmynion

BERF	TI	CHI
~~x~~ bod	byddi	byddwch
gwneud	gwna	gwnewch
cael	cei	cewch
~~x~~ mynd	cer	ewch
~~x~~ dod	tyrd	dewch
gwrando	gwranda	gwrandewch
meddwl	meddylia	meddylwch
mwynhau	mwynha	mwynhewch
cymryd	cymra	cymerwch
gadael	gadawa	gadewch
dweud	dyweda	dywedwch
cau	cau/caea	caewch

Cerddwch ^{yn ogalus} yn y coridor
 Darllena ~~dech~~ ^{dyddig} llyfr yn hyderus.
 Golchwrch eich dwylo - Wash your hands
 Eisteddwrch ar y llawr yn dawel
 Stopiwch rhedeg.

mutates softly (not Harsh)
 ↓
 yn + **Ansoddeiriau**

Cymraeg		Saesneg
Tawel	yn dawel	Quiet
Parod	yn barod	Ready
Prydlon	yn brydlon	Punctual
Llawen	yn llawen	Merry
Amyneddgar	yn amyneddgar	Patiently
Gwybodus	yn wybodus	Knowledgeable
Deallus	yn ddeallus	Understand
Da	yn dda	Good (well)
Gwych	yn uwch	Great
Gofalus	yn ofalus	Careful
Swnllyd	yn swnllyd	Noisy
Hyderus	yn hyderus	Confident

Cyflym yn gyflym Quick

Tawel – Quiet

Be quiet – Byddwch yn **d**awel

Come quietly – Dewch yn **d**awel

Cyflym – Quick

Be quick – Byddwch yn **g**flym!

Write quickly – Ysgrifennwch yn **g**flym!

17

Plural
GORCHMYNION DEFNYDDIOL
USEFUL COMMANDS

Bryslwch.	Hurry up.	Gofynnwch gwestiynau i'ch partner.	Ask your partner questions.
Byddwch yn ofalus.	Be careful.	Gweithiwch mewn grŵp.	Work in a group.
Cerddwch.	Walk.	Gweithiwch mewn paruau.	Work in pairs.
Codwch yn dawel.	Get up quietly.	Gwrandewch (ar ...)	Listen (to ...)
Dewch i mewn.	Come in.	Rhaid i chi ...	You must ...
Dewiswch ...	Choose ...	Rhowch ...	Put ...
Edrychwch.	Look.	Rhowch y lluniau mewn trefn.	Put the pictures in order.
Elsteddwch.	Sit.	Siaradwch am y cardiau.	Talk about the cards.
Ewch i nôl ...	Go and get ...		
Ewch i ofyn i ...	Go and ask ...		

18

Singular

Gorchmynion defnyddiol...
Useful commands ...

Brysia.	<i>Hurry up.</i>	Eistedda.	<i>Sit.</i>
Bydda'n ofalus.	<i>Be careful.</i>	Gofynna gwestiynau i dy bartner.	<i>Ask your partner questions.</i>
Cerdda.	<i>Walk.</i>	Gweithia mewn grŵp.	<i>Work in a group.</i>
Cer i nôl ... (SW)	<i>Go and get ...</i>	Gweithia mewn pâr.	<i>Work in a pair.</i>
Cer i ofyn i ... (SW)	<i>Go and ask ...</i>	Gwrandda (ar ...)	<i>Listen (to ...)</i>
Coda'n dawel.	<i>Get up quietly.</i>	Rhaid i ti ...	<i>You must ...</i>
Dere i mewn. (SW)	<i>Come in.</i>	Rho'r lluniau mewn trefn.	<i>Put the pictures in order.</i>
Dewisa ...	<i>Choose ...</i>	Siarada am y cardiau.	<i>Talk about the cards.</i>
Edrycha.	<i>Look.</i>		

 Prifysgol Cymru
Y Ddrindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

19

Ymddygiad
Behaviour

Dim siarad!	<i>No talking!</i>
Tynnwch eich cotiau.	<i>Take your coats off.</i>
Byddwch yn dawel!	<i>Be quiet!</i>
Ydych chi'n cnoi?	<i>Are you chewing?</i>
Rhowch e yn y bin.	<i>Put it in the bin.</i>
Trowch rownd.	<i>Turn around.</i>
Eisteddwch yn iawn.	<i>Sit properly.</i>

 Prifysgol Cymru
Y Ddrindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

20

Gwrandewch os gwelwch yn dda.	<i>Listen please.</i>
Rydych chi'n swnllyd iawn.	<i>You're very noisy.</i>
Peidiwch â gweiddi'r ateb.	<i>Don't shout the answer.</i>
Arhoswch eich tro.	<i>Wait your turn.</i>

Ymddygiad
Behaviour

Prifysgol Cymru
y Ddraig Gwyn Sani
University of Wales
Prifysgol Gwyn Sani

21

Ysgrifennwch y dyddiad.	<i>Write the date.</i>
Torrwch y llun.	<i>Cut the picture.</i>
Plygwch y papur.	<i>Fold the paper.</i>
Lliwiwch y llun.	<i>Colour the picture.</i>
Darllenwch ... yn dawel.	<i>Read ... quietly.</i>
Edrychwch arna i.	<i>Look at me.</i>
Cymrwch ofal.	<i>Take care.</i>

Sefwch!	<i>Stand!</i>
Gwrandewch!	<i>Listen!</i>
Cerddwch!	<i>Walk!</i>
Edrychwch!	<i>Look!</i>

Gorchmynion
Commands

Prifysgol Cymru
y Ddraig Gwyn Sani
University of Wales
Prifysgol Gwyn Sani

22

YMARFER 1: RHOWCH Y GORCHYMYN CYWIR YN Y BLWCH.

1. Sefyllu ^{Seja} yn dawel i aros am yr athro.
(sefyll) *stand quietly to wait for the teacher*
2. Gwrando di'n astud ar beth sydd ganddo i'w ddweud.
(gwrando)
3. Dod yn gynnwys i'r ysgol bore yfory blant.
(dod)
4. Cymryd y daflen oddi ar y ddesg Siôn.
(cymryd)
5. Edrych ar y teledu heno er mwyn i chi gael gweld.
(edrych)

23

YMARFER 1: (PARHAD)

6. Tafu 'r gwm cnoi yn y bin ar unwaith
Catrin. (taflu)
7. Bwyta yn iach a byddwch yn teimlo'n well.
(bwyta)
8. Darllen y llyfr fel gwaith cartref Blwyddyn 7.
(darllen)
9. Meddwl yn ofalus cyn penderfynu beth wyt ti
eisiau. (meddwl)
10. Ceisio orffen dy waith cartref cyn mynd i'r
gwely. (ceisio)

24

YMARFER 2: LLENWCH Y TABL

	chi	ti
prynu		
cael		
gweithio		
ysgrifennu		
siarad		
edrych		
codi		
mynd		
bwyta		
troi		

Prifysgol Cymru
y Ddeddf Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

25

ADOLYGU...

- Brysiwch
- Cerddwch
- Edrychwch ar y bwrdd gwyn
- Gwrandewch arna i
- Agorwch eich llyfrau
- Trowch i dudalen pedwar
- Byddwch yn ofalus
- Gaewch y drws

- Eisteddewch yn dawel
- Rhewch eich baglau ar y llawr
- Rhewch eich ffôn symudol yn y bag os gwelwch yn dda
- Bore da blant
- Prynhawn da blant
- Pwy sy'n absennol heddiw?
- Ble mae Jac?

Ydych chi'n gwybod beth yw ystyr yr ymadroddion?
Do you know what they mean?

Prifysgol Cymru
y Ddeddf Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

26

Gorchmynion - Commands

<u>Amser Stori</u> • Dewiswch lyfr • Gwrandewch ar y stori • Edrychwch ar y lluniau • Dewch i eistedd • Ydych chi'n barod? 	<u>Y Cornel Darllen</u> • Ewch i'r cornel darllen • Dim siarad! • Eisteddwch ar y mat • Byddwch yn ofalus • Tacluswch y llyfrau 	<u>Amser Snac</u> • Golchwch eich dwylo • Dewiswch ffrwyth • Dim ffws! • Sychwch y bwrdd • Casglwch yr arian
<u>Amser Tacluso</u> • Gloi, gloi, gloi! • Tacluswch y _____ • Rhowch y sbwriel yn y bin • Rhowch y gadair o dan y bwrdd • Pawb i helpu! • Pawb i dacluso! • Byddwch yn ofalus gyda'r siswrn • Edrychwch ar y llawr • Rhowch y ffedogau ar y peg 	<u>Amser Chwarae</u> • Sefwch ac ewch ma's grŵp/dosbarth ____ • Ewch i 'nôl eich cot • Ewch i'r tŷ bach • Dim rhedeg/gwthio/cweryla/cario clecs • Chwaraewch yn neis • Sefwch ar bwys y wal • Dewch i'r llinell • Un ar y tro • Dangoswch i fi • Bant â ni/chi 	<u>Cornel y Cyfrifiaduron</u> • Gwrandewch ar y gorchmynion • Gwrandewch arna i • Gwrandewch ar yr athro/athrawes/Mr/Miss • Eisteddwch ar y gadair • Un ar y tro • Siaradwch yn dawel • Byddwch yn ofalus

am > about

ar > on/at

wrth > by

i > to

yn y > in the

neu > in

i nôl > to get

gyda > with

yn y blaen > in the front

yn y cefn > ~~back~~ in the back

y wers ddwetha > last lesson

Cymraeg i Bawb

Sesiwn 6

Eleri Powell

eleri.powell@pcydd.ac.uk

YMARFER 1: RHOWCH Y GORCHYMYN CYWIR YN Y BLWCH.

1. Sefyllch yn dawel i aros am yr athro.
(sefyll)
2. Gwranda di'n astud ar beth sydd ganddo i'w ddweud.
(gwrando)
3. Dedich yn gynnwys i'r ysgol bore yfory blant. *pl.*
(dod)
4. *Cymra* Cymryda y daflen oddi ar y ddesg Siôn.
(cymryd)
5. Edrych ar y teledu heno er mwyn i chi gael gweld.
(edrych)

1

YMARFER 1: (PARHAD)

6. Tafela 'r gwm cnoi yn y bin ar unwaith
Catrin. (taflu)
7. Bwytwch yn iach a byddwch yn teimlo'n well.
(bwyta)
8. Darlennwch y llyfr fel gwaith cartref Blwyddyn 7.
(darllen)
9. *Meddylior* Meddwila yn ofalus cyn penderfynu beth wyt ti
eisiau. (meddwl)
10. Ceisio orffen dy waith cartref cyn mynd i'r
gwely. (ceisio)

2

YMARFER 2: LLENWCH Y TABL

	chi	ti
prynu		
cael		
gweithio		
ysgrifennu		
siarad		
edrych		
codi		
mynd		
bwyta		
troi		

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

3

ADOLYGU...

*Henry
milk
look at
the whiteboard
Listen to me
Open your books
Turn to
page
Be careful
Close the door*

- Brysiwch
- Cerddwch
- Edrychwch ar y bwrdd gwyn
- Gwrandewch arna i
- Agorwch eich llyfrau
- Trowch i dudalen pedwar
- Byddwch yn ofalus
- Caewch y drws

sie gwithly

- Eisteddwch yn dawel
- Rhowch eich bagiau ar y llawr
- Rhowch eich ffôn symudol yn y bag os gwelwch yn dda
- Bore da blant
- Prynhawn da blant
- Pwy sy'n absennol heddiw?
- Ble mae Jac?

*Good morning
Good afternoon
Who is absent today
Where is Jac?*

Ydych chi'n gwybod beth yw ystyr yr ymadroddion?
Do you know what they mean?

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

4

Gorchmynion syml i agor y wers

Dechrau gwers
Starting a lesson

Edrychwch ar y bwrdd gwyn.	<i>Look at the white board.</i>
Agorwch eich llyfrau.	<i>Open your books.</i>
Ewch i dudalen ...	<i>Go to page ...</i>
Ysgrifennwch y dyddiad.	<i>Write the date.</i>
Beth ydy'r dyddiad heddiw?	<i>What is the date today?</i>

 Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

5

BOD / TO BE
Y Presennol: The Present Tense

Rydw i / Dwi I am

Rwyf ti You are

Mae e He is

Mae hi She is

Rydyn ni We are

Rydych chi You (pl) are

Maen nhw They are

 Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

6

BOD / TO BE

Y Dyfodol = The Future Tense

Bydda i	I will
Byddi di	You will
Bydd e	He will
Bydd hi	She will
Byddwn ni	We will
Byddwch chi	You will
Byddan nhw	They will

 Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

7

Heddiw... Today		Yn ystod y wers... During the lesson	
Presennol		Dyfodol	
Rydw i	<i>I am</i>	Bydda i	<i>I will</i>
Rydyn ni	<i>We are</i>	Byddwn ni	<i>We will</i>
Rydych chi	<i>You (pl) are</i>	Byddwch chi	<i>You will</i>
Rydyn ni'n mynd i _____ We are going to....		Byddwn ni'n _____ We will be....	
*Treigladd meddal ar ôl 'i'			

8

gweithio mewn par
grŵp

BERFAU

Rydyn ni'n mynd i _____ We are going to....

*P T C B D G L I M Rh; Treigladd meddal ar ôl 'i'

Astudio

Edrych ar

Gwranddo ar

Gwyllo

Darllen

Meddwl am

Ystyried

Dadansoddi

Study

Look at

Listen to

Watch

Read

Think about

Consider

Analyse

Describe

Predict

Test

Learn

Gwneud

Create

Rhagfynegi

Dysgu

arbrauny.

Creu

9

Nod y wers heddiw ydy ...	The aim of today's lesson is ...
Yn y wers yma rydyn ni'n mynd i ymarfer ...	In this lesson, we're going to practice ...
Heddiw rydyn ni'n mynd i ...	Today, we are going to ...
Heddiw rydyn ni'n mynd i ddysgu am ...	Today, we are going to learn about ...
Y bore 'ma rydw i'n mynd i siarad am ...	This morning I'm going to talk about ...

Nod y wers

Lesson aim

Prifys
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

10

Nod y wers
Lesson aim

Y bore 'ma rydw i eisiau i chi feddwl am ...	<i>This morning I want you to think about ...</i>
Y prynhawn 'ma rydych chi'n mynd i ...	<i>This afternoon you are going to ...</i>
Yn y wers yma, byddwn ni'n adolygu ...	<i>In this lesson, we'll be revising ...</i>
Heddiw byddwn ni'n defnyddio'r sgiliau yma.	<i>Today we will be using these skills.</i>

University of Wales
Trinity Saint David

11

DECHRAU'R WERS ...

Nod y wers heddiw ydy ...
The aim of today's lesson is...

Y prynhawn 'ma, byddwch chi'n ...
This afternoon, you (collective) will ...

Byddwch chi'n defnyddio'r sgiliau hyn ...
You will be using these skills ...

Heddiw, byddwn ni'n ...
Today, we will ...

Y bore 'ma, rydw i eisiau i chi ...
This morning I want you to ... !

! Byddwch yn ofalus!
Bydd TREIGLAD MEDDAL ar ol 'i chi ...'

rydw i eisiau i chi feddwl

Prifysgol Cymru
Y Ddrindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

12

HEDDIW, BYDDWN NI'N ...

**=Soft mutation*

... dysgu am* ...

learn about ...

... ysgrifennu ...

write

... darllen ...

read

... dysgu sut i* ...

learn how to ...

... edrych ar* ...

look at ...

Ydych chi'n cofio?

Do you remember?

Pwy sy'n cofio?

Who remembers?

13

Yr Arddodiaid - *Prepositions*

am

about

o

From / of

ar

On / at

Mae **TREIGLAD MEDDAL**
yn dilyn arddodiaid.

i

to

A **SOFT MUTATION** follows
these prepositions.

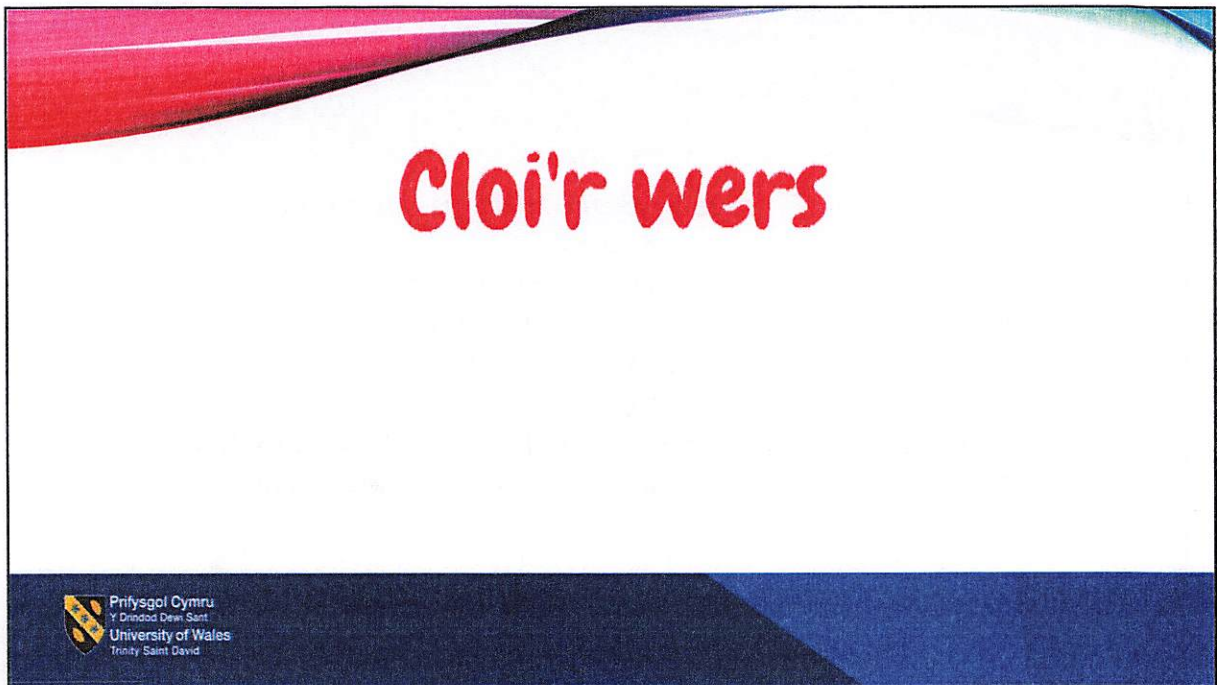
14

DEIALOG 1

- Mrs Jones: Bore da, blant! Dewch i mewn yn dawel.
- Pawb: Bore da!
- Mrs Jones: Rhowch eich bagiau ar y llawr.
- Rhys: Bore da, Mrs Jones!
- Mrs Jones: Bore da, Rhys. Sut wyt ti?
- Rhys: Da iawn, a chi?
- Mrs Jones: Bendigedig, diolch. Ble mae Jac heddiw, Rhys?
- Rhys: Mae e'n absennol. Mae e'n dost.

DEIALOG 2

- Mr Price: Bore da, Mari! Dere i'r dosbarth.
- Mari: Bore da, Syr!
- Mr Price: Rho dy fag ar y llawr.
- Mari: Iawn.
- Mr Price: Ble mae dy waith cartref?
- Mari: Ymmm. Dwi wedi anghofio'r gwaith cartref Syr.
- Mr Price: Dere â'r gwaith i mi yfory!
- Mari: Iawn. Mae'n ddrwg da fi Syr.

17

Slide 18 features a red and white background with a blue wave-like graphic at the top. The title "Gwella'r gwaith" is written in large, bold, black letters, with the subtitle "Improving the work" written below it in a smaller, italicized font. A table with two columns and seven rows is displayed in the center, listing tasks in Welsh and English. At the bottom left, there is a logo for Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant / University of Wales Trinity Saint David.

Gorffennwch y gwaith.	<i>Finish the work.</i>
Ysgrifennwch mewn brawddegau.	<i>Write in sentences.</i>
Gwylwch yr atalnodi.	<i>Watch the punctuation.</i>
Gwylwch y sillafu.	<i>Watch the spelling.</i>
Tanlinellwch y teitl.	<i>Underline the title.</i>
Ysgrifennwch baragraff arall.	<i>Write another paragraph.</i>
Rhowch resymau.	<i>Give reasons.</i>

18

BOD:
Y GORFFENNOL (Perffaith) The Past (Perfect)

Rydw i wedi [gorffen] *I have [finished]*
 Rwyt ti wedi *You have*
 Mae e wedi *He has*
 Mae hi wedi *She has*
Rydym ni wedi We have
Rydych chi wedi You have
 Maen nhw wedi *They have*

 Prifysgol Cymru
 Y Ddrindod Ddaewr Sant
 University of Wales
 Trinity Saint David

19

Diwedd y wers
The end of the lesson

Beth ydych chi wedi dysgu heddiw?	<i>What have you learnt today?</i>
Yn y wers nesaf, byddwn ni'n ...	<i>In the next lesson, we'll be ...</i>
Pa sgiliau ydych chi wedi eu defnyddio heddiw?	<i>What skills have you used today?</i>
Beth fwyneuo ch chi heddiw? Pam?	<i>What did you enjoy today? Why?</i>
Caewch eich llyfrau.	<i>Close your books.</i>

 Prifysgol Cymru
 Y Ddrindod Ddaewr Sant
 University of Wales
 Trinity Saint David

20

Tacluswch yn gyflym.	<i>Tidy up quickly.</i>
Rhowch eich pethau i gadw.	<i>Put your things away.</i>
Casglwch y llyfrau.	<i>Collect the books.</i>
Rhowch y llyfrau ar y silff.	<i>Put the books on the shelf.</i>
Sefwch tu ôl i'ch cadeiriau.	<i>Stand behind your chairs.</i>

Diwedd y wers
The end of the lesson

21

Gwaith cartref
Homework

Dyma eich gwaith cartref.	<i>Here is your homework.</i>
Ysgrifennwch eich gwaith cartref.	<i>Write down your homework.</i>
Dysgwch y geiriau.	<i>Learn the words.</i>
Dysgwch y gwaith ar gyfer prawf.	<i>Learn the work for a test.</i>
Erbyn pryd?	<i>By when?</i>
Erbyn y wers nesa'.	<i>By next lesson.</i>
Erbyn wythnos nesa'.	<i>By next week.</i>
Gorffennwch y gwaith erbyn y wers nesa'.	<i>Finish the work by next lesson.</i>

Prifysgol Cymru
Y Ddedod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

22

Mae pum munud gyda chi cyn y gloch.	<i>You have 5 minutes before the bell.</i>
Caewch eich llyfrau.	<i>Close your books.</i>
Rhowch eich pethau i gadw.	<i>Put your things away.</i>
Mae'r gloch wedi canu.	<i>The bell has gone.</i>
Tacluswch ... yn gyflym.	<i>Tidy up ... quickly.</i>
Brysiwch!	<i>Hurry!</i>
Casglwch y llyfrau.	<i>Collect the books.</i>
Wnei di gasglu'r llyfrau?	<i>Will you collect the books?</i>
Cadwch eich llyfrau.	<i>Keep your books.</i>
Sefwch tu ôl i'ch cadeiriau.	<i>Stand behind your chairs.</i>
Diolch.	<i>Thank you.</i>
Hwyl fawr!	<i>Goodbye!</i>

Diwedd y wers
End of lesson

 Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

23

BETH: WHAT

Beth oedd y sgiliau allweddol yn y wers yma?
What were the key skills in this lesson?

Beth ydych chi wedi dysgu heddiw?
What have you learnt today?

Beth fwyneuo ch chi heddiw?
What did you enjoy today?

24

The Welsh Language Competency Framework
 Edrychwch ar y Fframwaith.
 Look at the Framework.

Penderfynwch yn eich barn chi, ble rydych chi ar hyn o bryd ar y Fframwaith?
 Decide, in your opinion, where you are at the moment on the Framework?

Beth sy angen i chi wneud er mwyn gwella neu fynd i fyny'r Fframwaith?
 What do you need to do in order to work your way up the Framework?

1

FOLIO

- A complete pack focusing on the following and based on **one** lesson:
 - Film evidence - 10 minutes of a lesson**
 - Tutor notes / observation report measuring the student's skills against the **above criteria**
 - A lesson plan that focuses specifically on developing learners' literacy skills in Welsh
 - A Written self-reflection (a specific number of words) by the student as well as a response to the tutor's report
- Lesson plans or weekly plans that demonstrate the best example of the student developing learners' literacy skills in Welsh and/or improving personal language skills
- Formative tasks / assessments of the language lessons
- Original resources that show evidence of developing learners' literacy skills and differentiation
- Evidence of correcting a learner's work.

2

Agor y wers – Lesson openers

Look at the whiteboard.	Edrychwch ar y bwrdd gwyn.
Write the date.	Ysgrifennwch y dyddiad.
Discuss with a partner.	Trafodwch gyda phartner.
Open your books.	Agorwch eich llyfrau.
Go to page...	Ewch i dudalen...

Prifysgol Cymru
 Cymru a Lloegr
 University of Wales
 Aberystwyth

3

PATRYMAU ERAILL I AGOR Y WERS

Heddiw	byddwn ni'n	darllen / ysgrifennu / astudio / dysgu am / dadansoddi / gwerthuso / trafod
Heddiw	byddwch chi'n	gorffen y dasg / cymharu dau beth / dysgu geirfa / adolgu'r uned.
Nod y wers	ydy	deall ffotosynthesis / dysgu am y Rhyfel Byd Cyntaf

4

Cloi'r wers – Closing the lesson

<i>Finish your work.</i>	Gorffennwch eich gwaith.
<i>Write the homework.</i>	Ysgrifennwch y gwaith cartref.
<i>Close your books.</i>	Caewch eich llyfrau.
<i>Tidy up (quickly).</i>	Tacluswch (yn gyflym).
<i>Hurry up!</i>	Brysiwch!

Penrhosgol Campus
University of Wales
Llanelli, Carmarthen, SA31 3BA

5

Cwestiynau syml i'r dosbarth

✗ ✓

Oes...? => Is there...?

Oes problem?
Oes cwestiwn?

?

Pwy sy'...? => Who...?

Pwy sy' angen papur?
Pwy sy' angen beiro?
Pwy sy'n cofio?

Pawb yn...? => Everyone...?

Pawb yn hapus?
Pawb yn barod?

6

Ydych chi'n deall?
Do you understand?

Ydych chi'n gwybod?
Do you know?

Ydych chi'n hapus?
Are you happy?

Ydych chi'n barod?
Are you ready?

Pawb yn deall?

Pawb yn hapus?

Pawb yn barod?

7

Beth?
Pwy?
Pam?
Ydych chi?
Oes?
Ga i?

8

Cwestiynau defnyddiol	Useful Questions
Beth sy'n bod?	What is the matter?
Beth ydy hwn?	What is this?
Âlle mae dy waith cartref di?	Where is your homework? (sing.)
Âlle mae'ch gwaith cartref chi?	Where is your homework? (pl.)
Ga i weld dy waith di?	Can I see your work? (sing.)
Ga i weld eich gwaith chi?	Can I see your work? (pl.)
Pwy sy'n cofio?	Who remembers?
Pwy sy'n gwybod?	Who knows?
Wyt ti wedi gorffen?	Have you finished? (sing.)
Ydych chi wedi gorffen?	Have you finished? (pl.)

Prifysgol Cymru
University of Wales
Llanelli, Carmarthen

9

Gorchmynion / Commands	
Singular	Plural
Taclusa dy lyfr. <i>Tidy your book.</i>	Tacluswch eich llyfrau. <i>Tidy your books.</i>
Gorffenna dy waith. <i>Finish your work.</i>	Gorffennwch eich gwaith. <i>Finish your work.</i>
Dwedady farn. <i>Say your opinion.</i>	Dwedwch eich

10

BOD: Y GORFFENNOL (Perffaith) <i>The Past (Perfect)</i>	
Rydw i wedi [gorffen] <i>I have [finished]</i>	
Rydym ni wedi <i>We have</i>	
Rydych chi wedi <i>You have</i>	

11

Beth ydych chi wedi.... heddiw? <i>What have you.... today?</i>	Dysgu <i>Learn</i> Deall <i>Understand</i> Defnyddio <i>Use</i>
Pa sgiliau ydych chi wedi....? <i>What skills have you...?</i>	Mwynhau <i>Enjoy</i>

12

BETH: WHAT

Beth oedd y sgiliau allweddol yn y wers yma?

What were the key skills in this lesson?

Beth ydych chi wedi dysgu heddiw?

What have you learnt today?

Beth fwynheuoich chi heddiw?

What did you enjoy today?

13

Gorffennwch y gwaith.	<i>Finish the work.</i>
Ysgrifennwch mewn brawddegau.	<i>Write in sentences.</i>
Gwylwch yr atalnodi.	<i>Watch the punctuation.</i>
Gwylwch y sillafu.	<i>Watch the spelling.</i>
Tanlinellwch y teitl.	<i>Underline the title.</i>
Ysgrifennwch baragraff arall.	<i>Write another paragraph.</i>
Rhowch resymau.	<i>Give reasons.</i>

Gwella'r gwaith
Improving the work

14

Diwedd y wers
The end of the lesson

Beth ydych chi wedi dysgu heddiw?	<i>What have you learnt today?</i>
Yn y wers nesaf, byddwn ni'n ...	<i>In the next lesson, we'll be ...</i>
Pa sgiliau ydych chi wedi eu defnyddio heddiw?	<i>What skills have you used today?</i>
Beth fwynheuoich chi heddiw? Pam?	<i>What did you enjoy today? Why?</i>
Caewch eich llyfrau.	<i>Close your books.</i>

15

Tacluswch yn gyflym.	<i>Tidy up quickly.</i>
Rhowch eich pethau i gadw.	<i>Put your things away.</i>
Casglwch y llyfrau.	<i>Collect the books.</i>
Rhowch y llyfrau ar y sillf.	<i>Put the books on the shelf.</i>
Sefwch tu ôl i'ch cadeiriau.	<i>Stand behind your chairs.</i>

Diwedd y wers
The end of the lesson

16

Gwaith cartref
Homework

Dyma eich gwaith cartref.	<i>Here is your homework.</i>
Ysgrifennwch eich gwaith cartref.	<i>Write down your homework.</i>
Dysgwch y geiriau.	<i>Learn the words.</i>
Dysgwch y gwaith ar gyfer prawf.	<i>Learn the work for a test.</i>
Erbyn pryd?	<i>By when?</i>
Erbyn y wers nesa.	<i>By next lesson.</i>
Erbyn wythnos nesa.	<i>By next week.</i>
Gorffennwch y gwaith erbyn y wers nesa.	<i>Finish the work by next lesson.</i>

Prifysgol Cymru
Cardiff University
University of Wales
Cardiff School of Education

17

Mae pum munud gyda chi cyn y gloch.	<i>You have 5 minutes before the bell.</i>
Cadwch eich llyfrau.	<i>Close your books.</i>
Rhowch eich pethau i gadw.	<i>Put your things away.</i>
Mae'r gloch wedi canu.	<i>The bell has gone.</i>
Tacluswch ... yn gyflym.	<i>Tidy up ... quickly.</i>
Brys!wch!	<i>Hurry!</i>
Casglwch y llyfrau.	<i>Collect the books.</i>
Wnei di gasglu'r llyfrau?	<i>Will you collect the books?</i>
Cadwch eich llyfrau.	<i>Keep your books.</i>
Sefwch tu ôl i'ch cadeiriau.	<i>Stand behind your chairs.</i>
Diolch.	<i>Thank you.</i>
Heryl lawr!	<i>Goodbye!</i>

Diwedd y wers
End of lesson

Prifysgol Cymru
Cardiff School of Education
University of Wales
Cardiff School of Education

18

Rhoi Adborth Giving Feedback	
Eitha da	Quite good
Da iawn	Very good
Ardderchog!	Excellent!
Bendigedig!	Wonderful!
Llongyfarchiadau!	Congratulations!
Rhagoroll	Brilliant!
Gwych!	Great!

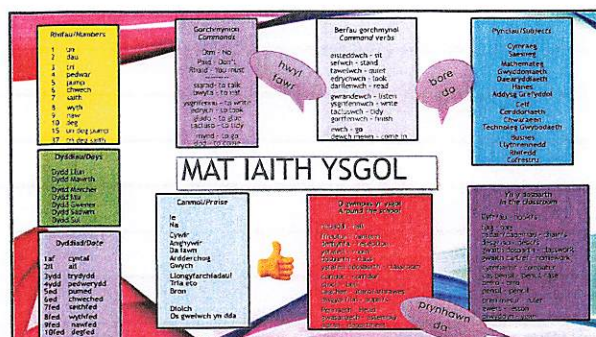
19

Gwaith gwych.	Great work.
Gwaith taelus.	Neat work.
Gwell o lawer	Much better.
Ddim yn ddrwg.	Not bad.
Rydych chi'n gweithio'n dda heddiw.	You're working well today.
Dw i wedi mwynhau.	I've enjoyed

20

Triia eto.	Try again. (sing.)
Triwch eto.	Try again. (pl.)
Syniad da.	Good idea.
Rho reswm.	Give a reason. (sing.)
Rhowch resymau.	Give reasons. (pl.)
Esbonia pam.	Explain why. (sing.)
Esboniwch pam.	Explain why. (pl.)

21

22

Cangymysoriad cyffwrdd - common mistake

Prynbaum da pawb

Dewch mewn y damwl

Gwaith Dosbarth

Agoruch eich llyfrau ac ysgrifennwch gwaith dosbarth
ac y dyddiad Heddiw.

Namr, Heddiw byddwn ni'n astudio magnetau eto, ond
y nod y uers ydy dysgu am llinellau maes
magnetig

Pwy fydd yn cogio

Pol magnetig y gogledd
y de

Rydwn i eisiau i chi feddwl am

Gweithio mewn pâr i tynnu llinellau maes magnetig

Yn y uers nesaf, byddwn ni'n